

Intersektionalitet. En forskarkurs om gränsskapande och maktutövande, 5 poäng

Intersectionality. Investigating boundaries and power, 5p

Nivå: Forskarutbildning

1. Beslut om inrättande

Kursplanen har fastställts av Genusforskaraskolans styrelse 2006-05-12.

2. Mål och innehåll

Kursens mål är att ta vara på perspektivets kritiska ansats genom att dels utforska begreppets möjligheter och begränsningar, dels testa dess användbarhet i såväl teoretiska analyser som i empirisk forskning. Kursen kombinerar därför föreläsningar, textanalys och seminarier med syfte att maximera möjligheterna till ett kritiskt och konstruktivt samtal.

Begreppet intersektionalitet har blivit föremål för stort intresse både innanför och utanför den akademiska världen. Även om begreppet har funnits under lång tid och framgångsrikt bidragit till att problematisera maktförhållanden baserade på kön, klass och etnicitet runt om i världen är det först under de senaste åren som intersektionella perspektiv appellerar till en bredare svensk publik. Vad står intersektionalitet för och vad nytt tillför det den akademiska och politiska debatten? Även om begreppets allt vanligare förekomst i seminarier, kurser och konferenser tyder på en sorts konsensus kring behovet av ett inkluderande begrepp och dess användbarhet är det fortfarande få studier som uppehållit sig vid dess teoretiska och empiriska implikationer i ett svenskt sammanhang. Bakom intresset för intersektionalitet är det även möjligt att identifiera olika teoretiska utgångspunkter, olika problemställningar och även skilda forskningspolitiska agendor vilka givetvis kommer att påverka hur begreppet kommer att definieras och användas i framtiden.

Redan nu är det dock möjligt att identifiera två olika problemområden som adresseras utifrån ett intersektionalitetsperspektiv. Det ena avser den klassiska problematiken inom feminismen beträffande kvinnlighetens natur och könsrelationernas primat över andra över- och underordningsrelationer. Intersektionalitet definieras som en lösning till den genusvetenskap som hittills inte kunnat förhålla sig till vare sig kvinnors olika identiteter eller skilda positioner i en maktstruktur. Inom detta perspektiv är det feminismens teoretiska och politiska begränsningar som ska lösas. Det andra perspektivet positionerar sig inom den kritiska forskningens maktanalys och överskrider därmed feminismens teoretiska och politiska gränser. Det innebär även en epistemologiskt positionering beträffande möjligheterna att utveckla en maktanalys på basis av fixerade, homogena och hierarkiskt ordnade kategorier. Intersektionalitet ses som en möjlighet att upplösa gränserna mellan dessa kategorier för att i stället fokusera hur de konstituerar, intervenerar och transformerar varandra i processer av maktutövande och ojämlikhetsskapande. Ett intersektionellt perspektiv innebär också ett upplösande av dikotomiseringen mellan materialitet och diskursivitet. Intersektionaliteten tvingar till en rad problematisering av hittills för-givet-tagna sanningar inte minst inom det feministiska fältet, men även inom andra områden där maktförhållanden och människors

handlingar står i fokus.

3. Genomförande och examination

Kursen genomförs under vt 06 och motsvarar 5 poäng på forskarutbildningsnivå. Kursen tenteras genom paper och deltagande på föreläsningar och vid seminarier. Paperet skall helst vara relaterat till doktorandens avhandlingsämne. Kursdeltagarna kommer att träffas vid två tillfällen samt erbjudas handledning med PM- skrivande. Vid den första träffen varvas föreläsningar och seminarier under två dagar. Därefter ska doktoranden skriva ett PM – förslag och få respons på detta från lärarna. Vid det sista endagsseminariet diskuteras färdiga PM som också utgör examinationen.

Till första träffen ska doktoranderna ha läst in den obligatoriska litteraturen, det vill säga de artiklar som står omnämnda under rubriken ”Utdrag ur debatten om intersektionalitet”. Några av texterna nedan förväntas alla läsa. Resterande text väljs i samråd med föreläsarna. Det handlar om att använda den litteratur som är mest relevant för det egna avhandlingsämnet.

4. Obligatorisk litteratur

Utdrag ur den intersektionella debatten

Butler, Judith, 2005, Kön/ genus/ begär som subjekt. I *Könet brinner*. Texter i urval av Tiina Rosenberg. Stockholm: Natur och Kultur.

Carbin, M & Tornhill, S (2004) Intersektionalitet – ett oanvändbart begrepp?
Kvinnovetenskaplig tidskrift nr 3

de los Reyes, P. & Martinsson, L 2005 Inledning. I *Olikhetens Paradigm. Intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*. Lund: Studentlitteratur

de los Reyes, P. & Mulinari, D. 2005, Hegemonisk feminism? Ett försök att identifiera ett diskursivt fält. I *Intersektionalitet. Kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap* Malmö: Liber

de los Reyes et al, 2003, Intersektionalitet som teoretisk ram vs mångfaldsperspektivets tomma retorik. I *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 3-4

Lykke 2003, Intersektionalitet – ett användbart begrepp för genusforskningen.
Kvinnovetenskaplig tidskrift (1)

Lykke, N, 2005, Nya perspektiv på intersektionalitet. Problem och möjligheter.
Kvinnovetenskaplig tidskrift 2-3

Mouffe. C.1992, Feminism, Citizenship, and Radical Democratic Politics. I *Feminists Theorize the Political*. Eds. Judith Butler & Joan W. Scott. New York London: Routledge

Zizek, Slavoj, 2000, Mångkulturalismen eller den multinationella kapitalismens kulturella logik. *Fronesis* 3-4

Valbar litteratur:

Kurslitteraturen väljes i samråd med lärare på kursen samt utifrån doktorandens egen fokusering. Litteratur kan även föreslås. Nedan följer exempel på relevant litteratur att förhålla sig till.

Bhabha, H. 1994/2004, *The locations of Culture*. London Routledge

Brah, A. 1996, *Cartographies of diaspora. Contesting Identities*. London & New York: Routledges.

Butler, J. Laclau, E. Zizek 2000, *Contingency, Hegemony Universality*

Crenshaw Beverly (1994) *Mapping the Margins. Intersectionality, Identity Politics, and Violence Against Women of Color* i Martha Albertson Fineman, Rixanne Mykitiuk, Eds. *The Public Nature of Private Violence*. New York: Routledge.

de los Reyes, P. & Mulinari, D. 2005, *Intersektionalitet*. Malmö: Liber

de los Reyes, P. & Martinsson, L 2005 *Olikhetens Paradigm. Intersektionella perspektiv på o(jäm)likhetsskapande*. Lund: Studentlitteratur

de los Reyes, P & Kamali, M 2005, *Vi och dom. Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. SOU 2005:41 Stockholm: Fritzes offentliga publikationer

de los Reyes, P. Mulinari, D., & Molina, I., (2002/2005) *Maktens (o)lika förklädnader. Kön, klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige*. Stockholm: Atlas

Dean, Jodie, 1996, *Solidarity of Strangers. Feminism after identity politics*. Berkely: Univeristy of California Press.

Epstein, Debbie, & Johnson Richard, 1998, *Schooling Sexualities*. Buckingham: Open University.

hooks bell (1989) *Talking black. Thinking black*. Boston. South End Press.

hooks, bell (2000) *Where we stand. Class Matters*. New York: Routledge *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 2005:2-3,

Laskar, Pia, 2005, *Ett bidrag till heterosexualitetens historia. Kön sexualitet och njutningsnormer i sexhandböcker 1800-1920* Stockholm: Modernista

Lundstedt, A, 2005, *Vit governmentaltitet*. Stockholm: Arbetslivsinstitutet

Martinsson, L 2006, *Jakten på konsensus. Intersektionalitet och marknadsekonomisk vardag*. Malmö: Liber

Mc Clintock 1995, *Imperial Leather. Race, gender and sexuality in colonial contest*. London_ Routledge

Mulinari, D & Neergaard, A 2004, *Den nya svenska arbetarklassen* Umeå: Boréa.

Seidman, Steven, 1997, *Differences Troubles. Queering Social Theory and Sexual Politics*. Cambridge: Cambridge University Press

Skeggs, B, 1999, *Att bli respektabel. Konstruktioner av klass och kön*. Göteborg:Daidalos